

KNJIŽNICA
VARDAR KANDELJA
V CELJU

221 | 1

Celje - SKLADIŠČE
D-Per

III 19/1981

COB155 •

Vestnik

GLASILO SOZD MERX

ŠTEVILKA 1 - LETO I - MAREC 1981

Prva seja delavskega sveta SOZD Merx

Šestindvajseti november 1980. leta je bil sicer delovni dan, toda za novo nastajajočo sestavljeno organizacijo združenega dela MERX je bil velik praznik. Ta dan so se namreč v šentjurskem motelu prvič sestali delegati za delavski svet sestavljene organizacije. Šlo je ne samo za konstituiranje samoupravnega organa, marveč tudi za imenovanje vršilcev dolžnosti za najodgovornejša delovna mesta v SOZD.

Tako so sklenili, da bo imel delavski svet sestavljene organizacije 36 članov, za njegovega prvega predsednika so izbrali ALOJZA RECKA (Kmetijski kombinat Šentjur) in za njegovega namestnika LUDVIKA BEVCA (Blagovnica Merx, Šentjur). Na posnetku od leve proti desni: Franc Ban, Elza Sagadin, Alojz Recko (govori), Vitomir Dolinšek, Jože Gračnar.

Uspehi mladega sozda Merx

Kljub uspehom pa stoje pred delavci še velike naloge in odgovornosti

Oblikovanje in ustanovitev sestavljene organizacije združenega dela Merx Celje je terjalo obilico truda in naporov vseh delavcev, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov ter vodstvenih in vodilnih delavcev v posameznih delovnih organizacijah, ki so podpisale sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo. Družina mladega sozda pa je bila dokaj hitro oblikovana tudi zato, ker so njeno usmeritev in razvojne načrte podprle družbenopolitične skupnosti, območne in občinske družbenopolitične organizacije in skupščine.

IZKORISTITI NARAVNE DANOSTI

»Osnovni cilj in smoter, ki smo ga imeli v mislih ob celotni aktivnosti v zvezi z oblikovanjem nove sestavljene organizacije Merx Celje je bil ta, da je treba vendarle doseči večjo učinkovitost v povezovanju in organiziranju proizvodnje in predelave hrane ter seveda preskrbe na širšem celjskem območju. Ob tem pa smo izpostavljali tudi vse dolgoročne usmeritve, ki jih takšno povezovanje terja. Gre namreč za to, da je treba na našem območju v veliko večji meri kot doslej izkoristiti vse naravne prednosti, obstoječe proizvodne zmogljivosti, razpredeno preskrbovalno mrežo in tudi kadre, ki jih imamo.

Merx sprejema kot sestavljena organizacija težko in odgovorno nalogo, ki pa ni nova, saj jo že dolgo izpostavljamo na celjskem območju. Tako

moram poudariti, da so se v zvezi s to nalogo že močno angažirali Dobrina, Hmezad in prejšnja delovna organizacija Merx, vendar pa z rezultati pogovorov in prizadevanj nismo bili zadovoljni. Prisotne je bilo namreč vse premalo odločnosti, predvsem pa ni bilo dovolj enotnosti vseh tistih, ki so najbolj odgovorni za povezovanje in organiziranje večje proizvodnje in predelave hrane na celjskem območju. Tu nekje je treba iskati tudi razloge za to, da Dobrina kot sestavljena organizacija ni opravila svojega poslanstva.

POMEMBNO JE SODELOVATI S HMEZADOM

Sedaj pa imamo opraviti z novo kvaliteto: samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Merx je jasnejši in predvideva večjo enotnost

podpisnic pri združevanju dela in sredstev, kot je bila le-ta izražena v primeru Dobrine. Kaže, da je dozorelo spoznanje o tem, da je mogoče le s skupnimi naporimi doseči — gledano dolgoročno — učinkovitejšo in večjo proizvodnjo in predelavo hrane ter boljše preskrbo občanov.

Ob vsem tem pa je treba poudariti tudi naslednje: za sozd Merx je bistvenega pomena nadalnje sodelovanje in skupno opredeljevanje nalog z drugimi pomembnimi in velikimi nosilci proizvodnje in predelave hrane, posebej pa povezovanje s Hmezadom. Vzpodbudni so prvi resni dogovori med obema sozdoma glede delitve dela, skupnih poslovnih nastopov, skupne odgovornosti za proizvodnjo hrane in preskrbo. Poslovno-planska skupnost, ki jo bosta sozda oblikovala, pa mora postati tisto mesto, kjer bodo usklajeva-

li plane obeh asociacij na osnovi skupnih ciljev.

Ko govorim o Merx-u pa ne mislim zgolj na vlogo, ki jo ima ta sestavljena organizacija v naši regiji. Vseskozi si morajo delavci tega sozda prizadevati, da okrepijo svojo vlogo in obenem prevzamejo določene funkcije tudi v okviru Slovenije in Jugoslavije.

NE GRE BREZ ODGOVORNOSTI KOMUNISTOV

Velike naloge in jasni smotri, o katerih sem govoril, pa seveda terjajo v vseh temeljnih in delovnih organizacijah sozda veliko pripravljenosti in vneme vseh delavcev in — kot pravimo — ustrezno družbenopolitično klimo. S prizadevnim delom in jasnimi usmeritvami je treba namreč v prvi vrsti preseči vse tiste negativne težnje, ki so: ozko zapiranje v plotove lastnih interesov, nerazumevanje skupnih razvojnih in

Tukaj smo, vaši smo

Izhajajoč iz potrebe po rednem, objektivnem, celovitem in pravočasnem obveščanju v SOZD Merx Celje je pred vami prva številka glasila.

V njem bomo pisali o ekonomskih, socialnih in kulturnih vprašanjih v naši sredini, o dogajanjih v temeljnih in delovnih organizacijah ter v sozdu, zlasti pa bomo spremljali razvoj samoupravljanja ter oblike samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

Z vašo pomočjo se bomo dotaknili vprašanj ekonomskega razvoja in socialne varnosti, delitve in zaščite delavcev pri delu, izobraževanju, kulture, športa, vsega, kar bo prispevalo, da bo naš časopis resnično delavsko glasilo.

Skupaj bomo spoznali, kje so težave in napake, kaj je potrebno kritizirati in kako to storiti, da bo naša skupna kritika gradila, ne pa rušila dobrih medsebojnih odnosov.

Strani glasila bodo odprta za vaše polemike, vendar za tiste, ki bodo dale prispevek k oblikovanju programov in nalog in ne za tiste, ki nikamor ne vodijo.

Vsebina glasila nikakor ne bo samo stvar uredniškega odbora, ampak jo bomo z vašo pomočjo oblikovali vsi skupaj, zato si želimo, da bi naše glasilo imelo čim več dopisnikov iz posameznih delovnih sredin. Vabimo vas, da nam napišete predloge za stalne rubrike glasila: POGOVARJALI SMO SE ... (predstavitev najbolj prizadevnih družbenopolitičnih delavcev, v kakšnih razmerah živijo, delajo, s kakšnimi težavami se srečujejo pri svojem delu). Nadalje za rubriko MI MED SEBOJ v kateri bomo predstavljali »najzvestejše delavce«, »dobre delavce«, amaterske skupine, kako so se naši delavci izobraževali ob delu itd.

Tudi pravnik bo imel svoj kotiček in vam odgovarjal na vsa vprašanja, ki vas bodo zanimala.

Ker pa tudi zabava nič ne škodi, bomo v vsaki številki objavili nagradno križanko in seveda vaše karikature, bodice, vice itd. Vsako pismo, predlog, obvestilo ali informacijo lahko pošljete po telefonu oziroma na naslov: uredništvo glasila Merx, Ul. 29. Novembra 14, Celje. Prav vse, kar nam boste sporočili, bomo radi objavili.

Vaša urednica

JANA PERTINAC

planskih usmeritev in kar je najhujše — nerazumevanje odgovornosti pri zagotavljanju večje proizvodnje in predelave hrane in boljše oskrbe prebivalstva.

Čeprav je sozd Merx še mlada organizacija, je v njegovem dosedašnjem delu treba izpostaviti pomembno kvaliteto, ki se kaže v povezovanju z vsemi občinami območja pri iskanju skupnih rešitev glede proizvodnje hrane in preskrbe razvoja gostinstva in turizma, pa tudi pri razvojnih vprašanjih. Enako se je sozd tesno povezal tudi z vsemi medobčinskimi institucijami in organizacijami, da bi tako s skupnimi naporimi najbolje opredelil svojo vlogo in poslanstvo. In če k temu prištejemo še prizadevanja, ki jih je sozd Merx v zadnjih mesecih vložil v boljše preskrbo, potem lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je njegov štart več kot vzpodbuden.

Da pa bo njegova učinkovitost tudi v prihodnjih mesecih in letih takšna, kot želimo in pričakujemo, morajo vsi delavci sozda, posebej pa še komunisti, sindikalne organizacije samoupravni in poslovodni organi ter vodilni in vodstveni delavci v celoti prevzeti svoje odgovornosti.

DAMJANA STAMEJČIČ

Naš razvoj je optimistično, a realno zastavljen

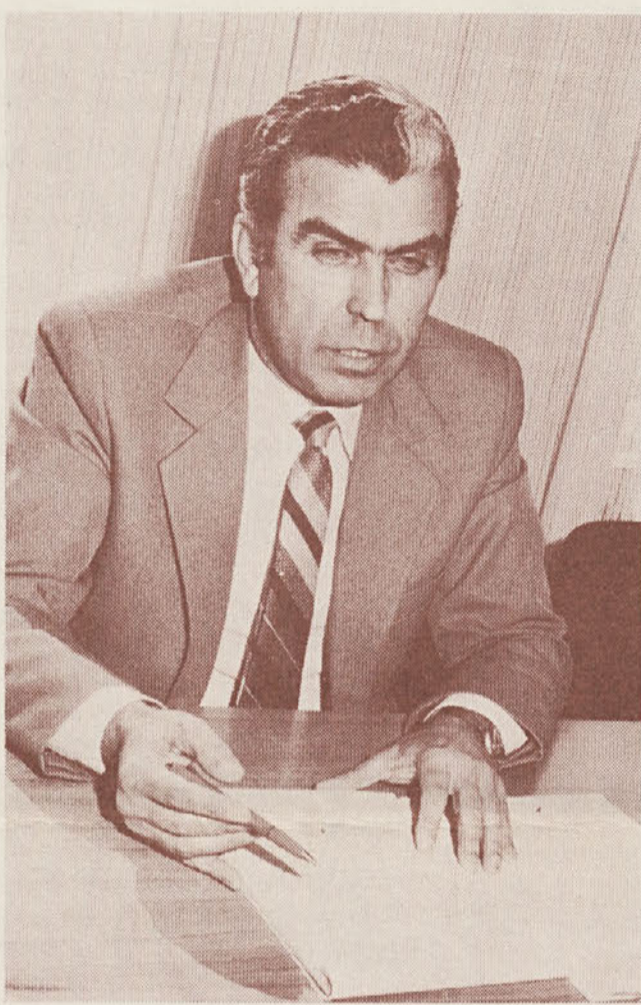
Pogovor s predsednikom kolegijskega poslovnega organa sozda Merx Francem Banom

26. novembra lani, torej pred dobrimi tremi meseci, je bil v Celju podpisan samoupravni sporazum o združitvi petnajstih delovnih organizacij v sestavljeno organizacijo združenega dela Merx Celje. Podpis sporazuma je bil le končni akt dolgoletnih naporov številnih delavcev, družbenopolitičnih organizacij, izvršnih svetov in drugih teles, da bi na širšem celjskem območju vendarle dobili organizacijo, ki bi usmerjala in spodbujala večjo proizvodnjo hrane in zagotavljala celovitejšo preskrbo prebivalstva.

Kateri so temeljni smotri, cilji in načrti nove sestavljene organizacije združenega dela Merx Celje? O tem smo se pogovarjali s predsednikom kolegijskega poslovnega organa sozda Francem Banom.

Večja proizvodnja hrane — to je eden osnovnih ciljev celotne družbene skupnosti. Katere so torej naloge sozda Merx pri pospešitvi razvoja primarne kmetijske proizvodnje?

FRANC BAN: Vse štiri delovne organizacije v sozdu Merx, to je Kmetijski kombinat Šentjur, Kmetijska zadruga Slovenske Konjice ter kmetijski zadrugi v Laškem in Celju imajo izdelane razvojne programe do leta 1985. Iz njih je razbrati, da bodo največjo skrb posvečale nadaljnemu hitrejšemu pridobivanju obdelovalne zemlje — predvsem z melioracijami in odkupi — in da bodo večale proizvodnjo in predelavo mesa, mleka, vseh vrst sadja, vina, jajc in vrste drugih proizvodov. Vsi skupaj pa razmišljamo tudi o nekaterih novih programih in s tem povezano o objektih, kot je tovarna hrane in farne prašičev. Za uresničitev vseh nalog bodo v teh organizacijah rabili veli-

Franc Ban

ko denarja, zato seveda računamo na močno udeležbo bank, na združevanje sredstev v okviru interne banke sozda in na nekatere druge vire, ki so predvideni predvsem za pospeševanje hitrejšega razvoja primarne kmetijske proizvodnje. Zelo velik poudarek smo v petletnih planih omenjenih kmetijskih organizacij dali tudi zasebnemu kmetijstvu. Ob tem moramo ojačati pospeševalne službe in usmerjati proizvodnjo k znanemu kupcu, kar lahko sestavljena organizacija

združenega dela Merx Celje v celoti zagotovi. Ko govorim o razvoju zasebnega kmetijstva pa bi rad še poudaril, da je v velikem interesu našega sozda in kmetijskih organizacij v njem tudi razvoj višinskih kmetij. In čisto ob koncu tega vprašanja: v okviru sozda moramo storiti vse, da bi se cene vendarle ustalile. To je namreč eden od predpogojev za normalno preskrbo širšega območja celjske regije, pri tem pa moramo odpraviti velike pomanjkljivosti pri preskrbi z

gnojili in drugim repromaterialom, ki ga potrebuje kmetijstvo.

Kako boste v okviru sozda zagotovili bolj sodoben in hitrejši pretok blaga do potrošnika?

FRANC BAN: V naslednjem petletnem obdobju smo si med prioritete naloge na področju blagovnega prometa zastavili izgradnjo sodobnega preskrbovalnega centra v Celju, ki bo obsegal okoli 25.000 m² površin. Iz njega bo potem na sodoben način tekla distribucija blaga na mnoga prodajna mesta v dvajsetih občinah do potrošnika. V sedanjem srednjeročnem obdobju predvidevamo zgraditi tudi več novih maloprodajnih trgovin — nekatere so že v izgradnji —, katerih osnovna naloga bo zagotoviti kvalitetno preskrbo prebivalstva. Samo v letošnjem letu bodo zgrajene maloprodajne kapacitete, ki bodo zagotavljale blizu 100 milijard starih dinarjev novega celotnega prihodka.

Preskrbe si seveda ne moremo predstavljati brez kruha. Kako se bo torej razvijal tako imenovani mlinsko-predelovalni kompleks v sozdu Merx?

FRANC BAN: V mlinsko-predelovalnem kompleksu predelamo ali drugače porabimo letno 25.000 ton pšenice in preko 6.000 ton moke. V sodobnih industrijskih pekarnah teče proizvodnja vseh vrst kruha, v slaščičarnah proizvodnja vseh vrst peciva, pa tudi ostalih proizvodov, pomembnih pri dnevni oskrbi prebivalcev širšega celjskega območja. V naslednjem petletnem obdobju bomo v okviru tega kompleksa storili nekaj novih korakov s ciljem, da bi si dolgoročno zagotovili surovine, ki jih potrebujemo. Pri tem gre predvsem za surovine, ki jih dobavljamo iz drugih jugoslovanskih republik. V naslednjih petih letih bomo v okviru mlinsko-predelovalnega kompleksa zgradili tudi nekatere nove objekte.

Gostinstvo in turizem imata pomembno mesto v novem sozdu. Kako se bosta razvijali ti dve dejavnosti?

FRANC BAN: Osnovna usmeritev glede bodočega razvoja omenjenih dejavnosti v okviru sozda je, da se morata v bodoče hitreje razvijati in da morata v prid svojega razvoja boljše izkoristiti tudi naravne lepote širšega območja. Prepričan sem, da tri gostinsko turistične delovne organizacije znotraj sozda Merx predstavljajo čvrsto osnovo za nadaljnji in še hitrejši razvoj te dejavnosti. Kot sem že dejal, pa je treba naravne danosti boljše izkoristiti ter se odločiti za nekatere nove posege v občinah Celje, Slovenske Konjice, Laško, Mozirje, Ravne, Radlje in drugod. Moramo se namreč tako organizirati, da bi si zagotovili ustrezen razvoj, da bi omogočili močnejši priliv deviznih sredstev in s tem seveda zagotovili tudi večje možnosti za zaposlovanje mladih ljudi. Posebno mesto ima pri tem načrti razvoj zgornje Savinjske doline in še posebej Logarske doline.

Vse kaže, da ste smelo začrtali dolgoročni razvojni program sozda Merx?

FRANC BAN: Lahko celo rečem, da smo naš razvojni program začrtali optimistično, obenem pa zelo realno. V nas-

Od 1. 1. 1981 dalje deluje nova sestavljena organizacija združenega dela »MERX« CELJE.

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD je podpisalo 15 delovnih organizacij:

- Trgovska delovna organizacija na debelo »BLAGOVNI CENTER« CELJE

— Trgovska gostinsko delovna organizacija »DRAVINJSKI DOM« Slov. KONJICE

— Gostinsko turistična delovna organizacija »GOSTINSKO IN TURISTIČNO PODJETJE« CELJE

— »GOSTINSKO PODJETJE« CELJE

— KMETIJSKA ZADRUGA CELJE

— KMETIJSKA ZADRUGA LAŠKO

— KMETIJSKA ZADRUGA SLOVENSKE KONJICE

— Trgovsko proizvodno podjetje KMETIJSKI KOMBINAT ŠENTJUR

— DO MLINSKO PREDELOVALNA INDUSTRIJA CELJE

— Trgovsko podjetje »MODA« CELJE

— Trgovska delovna organizacija »POTROŠNIK« CELJE

— Trgovska delovna organizacija »SAVINJA« MOZIRJE

— Trgovska delovna organizacija »TEKO« CELJE

— Trgovsko podjetje na debelo in drobno »TKANINA« CELJE

— Gostinsko podjetje »TURIST« MOZIRJE

Skupaj je v delovnih organizacijah »SOZD«-a zaposlenih 5.128 delavcev in 826 učencev trgovskih, gostinsko-turističnih in drugih strok.

Na čelu SOZD je tri članski kolegijski poslovodni organ z predsednikom in dvema članoma. Poleg tega so na nivoju delovne skupnosti skupnih služb organizirani še:

— interna banka

— marketing

— plansko analitska služba

— razvojno investicijska služba

— AOP,

lednjih petih letih načrtujemo za okoli 376 milijard starih dinarjev skupnih naložb. V kmetijstvu bomo vložili 153 milijard dinarjev, od tega 88 milijard v zasebni sektor, 140 milijard bo vrednost naložb na področju blagovnega prometa, 56 milijard na področju gostinstva in turizma, 27 milijard dinarjev pa bomo vložili v razvoj mlinsko-predelovalne industrije. Pri tem načrtujemo, da bomo med 40 in 45 odstotkov sredstev zagotovili iz lastnih virov z združevanjem, s sredstvi Kmetijsko-razvojne skupnosti Slovenije in z angažiranjem sredstev hranilno kreditne službe. Vsa preostala sredstva pa bo morala zagotavljati banka, kar je že opredeljeno v samoupravnem sporazumu o temeljih srednjeročnega plana Splošne banke Celje in drugih temeljnih bank združene Ljubljanske banke. Iskati pa moramo še druge vire in možnosti združevanja sredstev iz vrst delovnih organiza-

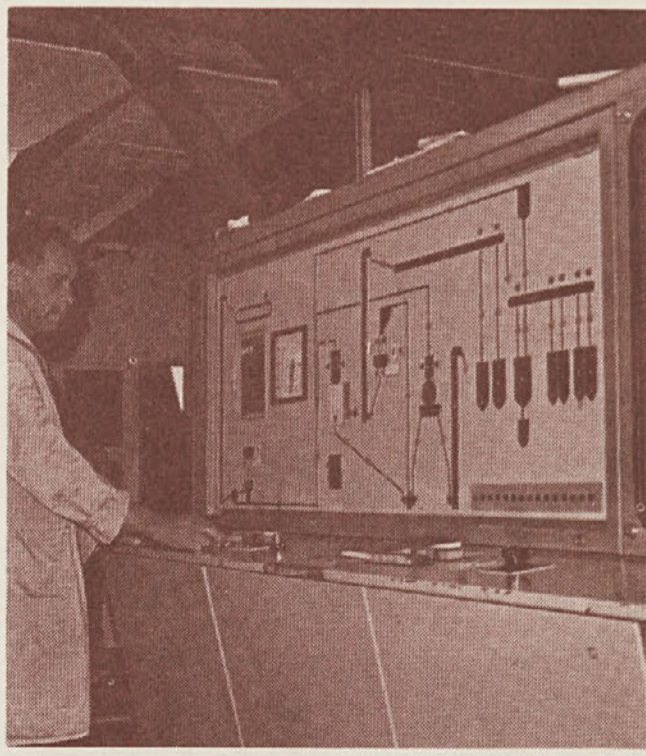
cij in sistemov izven sozda Merx in v družbenopolitičnih skupnostih, ko bomo reševali konkretne probleme preskrbe in potrebnih zalog živil.

Kakšno vlogo pa bo pri tako začrtanem razvojnem programu odigrala interna banka sozda?

FRANC BAN: Poudariti moram, da je uresničitev razvojnega programa in združevanje sredstev vseh članic sozda preko interne banke imperativ naslednjega obdobja. V osnovnih izhodiščih za združevanje v sozdu Merx, v samoupravnem sporazumu o združevanju v sestavljeno organizacijo in v aktih interne banke smo se nedvoumno dogovorili, da bomo morali za uresničitev takšnega razvojnega programa združevati sredstva vseh članic ter v dogovorjenem, usklajenem in prioritetenem redu uresničevati naložbe. Seveda ne glede na to, za katero panogo v sozdu gre. Jasno pa je, da

Hlev obrata na Visočah (Planina pri Sevnici)

Na sliki je pražilec kave v sodobno organizirani pražarni v delovni organizaciji Blagovni center Celje

bomo v prvem obdobju, to je v letošnjem in prihodnjem letu, dali osnovni poudarek primarni kmetijski proizvodnji, kar je ozko povezano z normalno preskrbo prebivalstva. Ta obveznost pa je prisotna tudi v naših dolgoročnih programih.

Kaj konkretno predvideva razvojni program sozda Merx v naslednjih petih letih? Bi nanižali pregled po panogah?

FRANC BAN: Na področju primarne kmetijske proizvodnje je program usklajen in dogovorjen, pri čemer je dan osnovni poudarek temu, da je marketing služba na nivoju sozda odgovorna za plasma vseh kmetijskih proizvodov v štirih kmetijskih delovnih organizacijah. Pri tem velja poudariti, da bo največ sredstev vloženi v pridobivanje zemljišč, v povečevanje nasadov, sadovnjakov in vinogradov, v predelovalne kapacitete mesa, v hitrejši razvoj živinoreje in s tem v povečano proizvodnjo mleka. Ob vsem tem bomo pospeševali tudi razvoj perutinarstva ter pripravljali gradnjo farm za prašiče. Kot sem že dejal, bo v dejavnosti blagovnega prometa osrednja naloga zgraditi preskrbovalni center v Celju, pomembno pa je tudi to, da bomo gradili objekte kot so: skupen objekt v Savinovi ulici, ki bo kombiniran s trgovskimi prostori in samopostrežno restavracijo, trgovski objekt Turška mačka, blagovnice v Zagorju, Laškem, Radečah, dru-

go faza skladiščnih kapacitet Tkanine in še vrsto drugih trgovskih objektov v posameznih krajevnih skupnostih celjske in drugih občin. Ob vsem tem pa naj še povem, da bodo v letošnjem letu zgrajene blagovnice v Vitanju, v Novi vasi v Celju, v Velenju, pred nedavnim pa so začele obratovati tudi blagovnice v Rušah, Šentjurju in na Svetini. Če nadaljujem s pregledom razvoja posameznih dejavnosti naj še povem, da je osrednja naloga mlinsko-predelovalnega kompleksa zgraditi moderno industrijsko pekarno v Celju z ustreznimi silosi. V zadnjem obdobju petletnega plana pa načrtujemo tudi izgradnjo manjše pekarnice v občini Mozirje. Na področju gostinsko turistične dejavnosti predvideva srednjeročni program izgradnjo hotela Hum v Laškem, izgradnjo druge faze hotela Merx v Celju, izgradnjo hotela Savinjski gaj v Mozirju, izgradnjo hotela v Slovenskih Konjicah, ob udeležbi krajevnih skupnosti Prevalje izgradnjo hotela v Prevaljih, razširitev hotela Kozjak v Radljah ob Dravi in modernizacijo posameznih gostišč v različnih občinah.

Brez dvoma leži pomembna odgovornost za uresničitev vseh zastavljenih ciljev na samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah sozda?

FRANC BAN: Res je, os-

V lanskem letu smo v Rogaški Slatini odprli sodobno industrijsko pekarno

rednje mesto pri uresnitvi zastavljenih ciljev sestavljene organizacije in uresničevanju srednjeročnega programa bodo imeli samoupravni organi in družbenopolitične organizacije z Zvezo komunistov na čelu. V sozdu je 10 % vseh zaposlenih članov zveze komunistov, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije so dobro in učinkovito organizirane, zato sem prepričan, da bomo z zavzetostjo lahko uresničili zastavljene cilje. To je naša prva naloga in konkretna akcija. Ob tem pa se bomo v

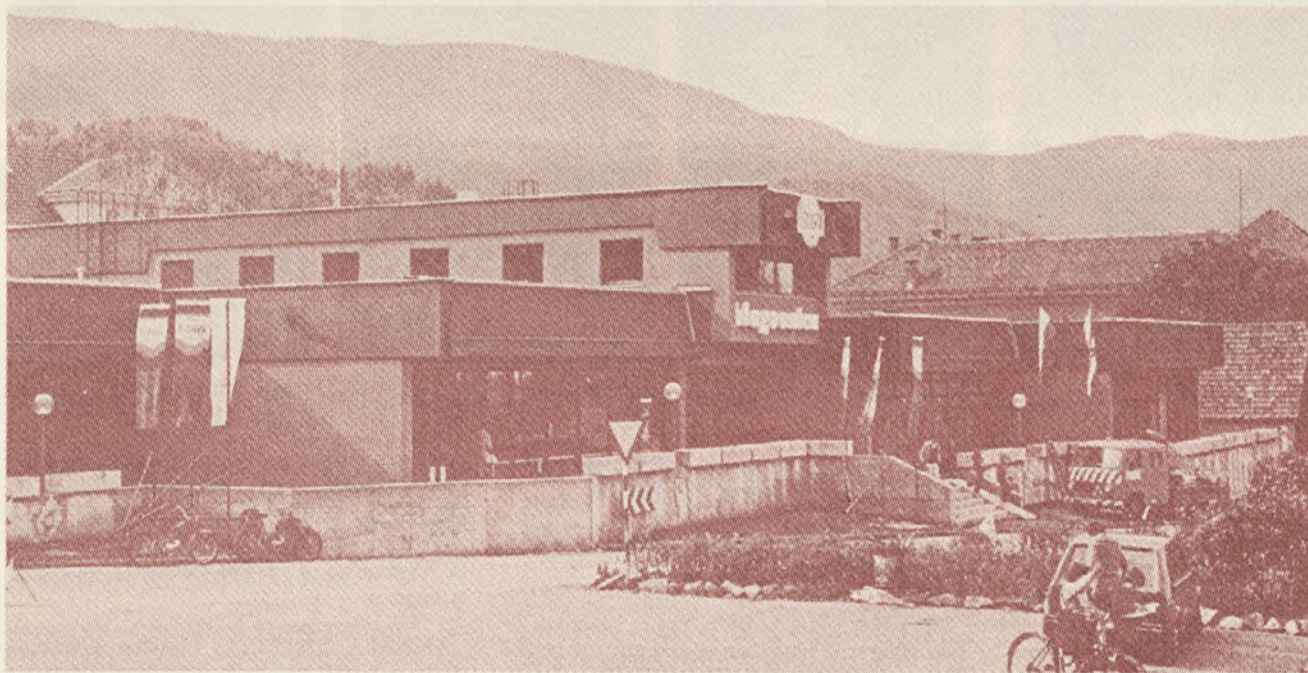
možni uresničili vseh smelo zastavljenih razvojnih programov.

Soz Merx ni in ne more biti zaprt sistem. Kako se boste povezovali z ostalimi sorodnimi sistemi v Sloveniji in ostalih republikah?

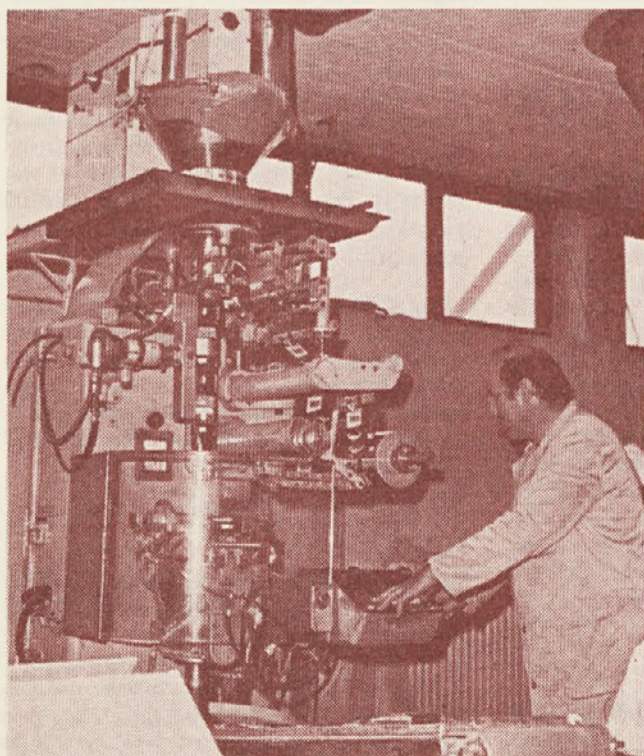
FRANC BAN: Sodelovanje z velikimi sistemi v Sloveniji in predvsem v ostalih republikah je naša neodložljiva naloga. Vse ocene kažejo, da mora soz Merx v naslednjem obdobju računati na tesno sodelovanje z velikimi sistemi izven

Delavci združenih delovnih organizacij SOZD Merx združujejo delo in sredstva z namenom, da bi uresničili naslednje cilje:

- skupno planiranje razvojne politike vseh dejavnosti, ki se združujejo v SOZD;
- plansko zagotavljanje delitve dela z istočasnim zagotavljanjem nadomestne proizvodnje;
- združevanje dela in sredstev za hitrejši razvoj vseh dejavnosti, ki se združujejo v SOZD;
- skupno planiranje razvoja raziskovalnega dela, ki bo skladno z nameni sporazuma neposredno prispevalo k povečanju produktivnosti, organiziranosti, ekonomičnosti ali racionalnosti, ki rešuje tehnološke probleme neposredne proizvodnje;
- planiranje skladnega razvoja, racionalnost vlaganj in izboljšanje pogojev dela;
- določanje skupne poslovne politike, usklajen nastop na trgu, s posebnim poudarkom na izvoz izdelkov in storitev lastne proizvodnje in proizvodov drugih OZD;
- zagotavljanje čimboljše ponudbe blaga široke potrošnje z razširjanjem lastnih proizvodnih in prodajnih zmogljivosti;
- skupno planiranje proizvodnje in prodaje z namenom, da bi zagotovili kontinuiran plasman proizvodov;
- razvijanje sodobne organizacije dela, tehnologije, gospodarnega urejanja blagovnih tokov od proizvodnje do potrošnje;
- zagotavljanje najustrežnejšega koriščenja razpoložljivih proizvodnih skladiščnih, maloprodajnih, gostinskih in transportnih zmogljivosti s ciljem, da bi uspešno poslovali in krepili materialno osnovo dela;
- sodelovanje s krajevnimi, samoupravnimi interesnimi in družbenopolitičnimi skupnostmi ter sveti potrošnikov;
- aktivno vključevanje v dejavnosti, ki so pomembne za krepitev in dograjevanje sistema družbene samozaščite in ljudske obrambe;
- razvijanje strokovnih, delovnih in samoupravnih sposobnosti vseh zaposlenih;
- vodenje enotne samoupravne kadrovske politike, ki je začrtana z resolucijo in družbenimi dogovori o enotnih osnovah kadrovske politike v družbenopolitičnih skupnostih;
- skupno dogovarjanje o osnovah in merilih za urejanje medsebojnih dohodkovnih odnosov, tako v okviru SOZD, kakor tudi z OZD, s katerimi trajno poslovno sodelujemo;
- skupno denarno poslovanje, dogovorjeno s posebnim sporazumom;
- usklajevanje prizadevanj za izboljšanje družbenega standarda delavcev.

Razvoj maloprodajne mreže — otvoritev blagovnice v Rušah

Takole pa poteka embalaranje Merxove kave

družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih temeljito pripravljali še na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije in na oba kongresa Zveze komunistov. Rad bi dodal, da je v delovnih organizacijah, v tozidih in celotni sestavljeni organizaciji združene dela samoupravno in politično življenje izredno razgibano, kar se je v preteklem letu konkretno pokazalo pri snovanju in konstituiranju velikega sistema sozda Merx.

Dobri kadri so temelj razvoja sleherne organizacije. So kadri tudi v vašem sozdu stalna skrb?

FRANC BAN: Brez dvoma je res, da imajo kadri neposreden vpliv na razvoj sleherne, tudi naše organizacije. V sozdu Merx se trenutno usposablja blizu tisoč učencev različnih strok, v srednjih, višjih in visokih šolah vseh smeri pa se šola 236 ljudi. Skrb za kadre je torej res naša vsakdanja skrb, saj se zavedamo, da brez njih ne bomo

naše republike kot so: Belje, Vrbas, Zrenjanin, Sombor, Sirmium in drugi, predvsem pa izoblikovati konkretne oblike sodelovanja s sestavljenimi organizacijami v Sloveniji kot so: ABC Pomurka, Mercator, Emona, NAMA, ERA, Koviotehna, predvsem pa s Hmezadom iz Žalca. Prav s Hmezadom smo že oblikovali nekatere skupne poglede in izhodišča za naš skupni hitrejši razvoj. Posebej pa smo opredelili našo nedeljivo odgovornost pri zagotavljanju učinkovite preskrbe na širšem celjskem območju. Najpomembnejše se mi zdi, da smo opredelili skupno stališče o tem, da je velika nalozba v regijsko mlekarstvo skupna naloga obeh sozdov — Merx-a in Hmezada — s tem seveda, da nam pri njeni realizaciji priskoči na pomoč banka. Usklajeno bomo načrtovali razvoj tudi na področju kladne in mesno predelovalne industrije, skupaj nastopali na tujih tržiščih ter se sproti dogovarjali o drugih oblikah sodelovanja.

Kje je kdo?

SOZD Merx Celje ima sedež v Ul. 29. Novembra 16, Celje, telefonska številka centrale je 21-352, telefonska številka tajništva predsednika KPO je 22-888, telefonska številka tajništva članov KPO je 22-191.

Delovna organizacija Blagovni center Celje, DSSS ima sedež v Ul. 29. Novembra 16, Celje, telefonska številka centrale je 21-352, telefonska številka tajništva generalnega direktorja je 23-282.

Delovna organizacija Potrošnik Celje, DSSS ima sedež v Kocenovi 2/a, telefonska številka centrale je 25-410, telefonska številka tajništva vodje DSSS in pomočnik glavnega direktorja pa je 24-212.

Delovna organizacija Mlinsko predelovalna industrija nima spremembe pri naslovu in telefonskih številkah.

J.P.

OKROGLA MIZA O DRUŽBENOEKONOMSKEM POLOŽAJU ŽENSK V SOZDU MERX

Vse naše sile vlagamo v boljše delo

Četudi nas pestijo mnogi problemi v zvezi z delovnimi pogoji, otroškim varstvom, zdravstvom, so naša prizadevanja povezana predvsem z vprašanjem: Kako najbolje gospodariti

Že vrsto let si prizadevamo, da bi se revolucionarna vsebina in izročilo znova oklenila 8. marca, mednarodnega praznika žena. V preteklosti smo namreč dopuščali, da je ta praznik zdrknil na nivo osebnega obdarovanja delavk in mnogokrat neokusnih pogostitev ter se s tem odtrgal od popkovine svojega zgodovinskega izročila. Gotovo leži tudi na nas delavkah krivda za to, da smo se ob prazniku ogibale dati na rešeto vsa tista vprašanja, ki jih čutimo na delovnem mestu, v družini, pri vzgoji in varstvu otrok. Da bi v pogovorih, na problemskih konferencah ali v razpravah skupaj s sodelavci pretresale probleme, ki so bistveni za uveljavljanje družbenoekonomskega položaja žensk in delavk in da bi iskali rešitve, kako v bodoče te probleme presepati.

Z namenom, da bi praznovanju dneva žena znova dali prvotno vsebino, smo se v uredništvu našega novega glasila dogovorili, da bi v obliki okrogle mize pretehtali družbenoekonomski in samoupravni položaj delavk v sestavljeni organizaciji združenega dela Merx Celje. Zamisel je bila kar drzna, saj mo se vnaprej zavedali, da je sozd šele zaživel in da

in v druga telesa. Vendar se mi zdi, da se delavke kljub temu premalo zanimajo za probleme, res pa je tudi, da pri nas obveščanje močno šepa. Morda je temu kriva reorganizacija, ki jo počasi pripravljamo v naši delovni organizaciji. Toda poglejte: združili smo se v sozd Merx, o njegovih razvojnih ciljih, o tem, kaj bo to za našo delovno organizacijo pomenilo, pa zelo malo vemo. Največ, o čemer so nas obveščali, so bile formalne zadeve okoli referendumov. To pa je seveda odločno premalo. Vse bistvene informacije se nekako ustavijo pri vodilnih, k nam v bazo pa malo pride. Tudi delovne skupine ne delajo dobro, sindikat je zatajil, delegati ne opravljajo dobro svojega dela. Po vsem tem seveda sodim, da tudi ženske nismo dovolj aktivne, saj bi sicer pospešile razreševanje vseh omenjenih problemov.

O čem pa se vi delavci največ pogovarjate med seboj?

DANICA KOŽELJ: O tem, kako je vse drago, se pogovarjamo največ. Toda takoj moram povedati, da ne kritiziramo kar vse po-

imeli boljši pregled nad zdravstvenim stanjem delavcev in bi lažje ukrepali tudi glede boleznin in invalidskih upokojitev.

ELZA SAGADIN: Verjetno bi bilo prav, da ravno me ženske — saj nas je v okviru sozda veliko več zaposlenih kot moških — damo pobudo za ustanovitev lastne ambulante naše sestavljene organizacije.

KMETICE TAREJO PROBLEMI

Kateri problemi pa v tem trenutku tarejo kmečko žensko?

MILENA ZDOLŠEK: Lahko bi rekla, da kar podobni kot delavsko ženo. Tudi me se ubadamo predvsem z vprašanjem proizvodnje. Ne gre in ne gre nam v Sloveniji od rok, da bi zagotovili normalne tržne razmere in da bi tako res stimulirali večjo kmetijsko proizvodnjo pri kmetih. Za kaj gre? Pri nas imamo doma na primer zelo veliko živine, lani smo jo imeli okoli sedemdeset glav, zaradi znanih problemov smo nato zmanjšali število na pe-

MILENA TURIN: Mislim, da je otroško varstvo in problemi, ki so povezani z njim, še izključno žensko vprašanje v našem kolektivu. Pa ne mislim pri tem žensko zato, ker bi se z njim ukvarjale predvsem ženske. Ne. Tudi moški kolegi so nam pomagali urejati to vprašanje. Žensko pa je zato, ker ga kot problem čutimo predvsem ženske. Pri nas smo pred dvema letoma poskušali odpreti oddelek vrta za naše otroke. Veste, pri nas imamo deljen delovni čas in to je najhujše, ker si ženske ne morejo zagotoviti ustreznega varstva. Zato smo si tudi prizadevali, da bi imeli svoj vrtec. Pa nam ni uspelo, ker nam ustreznih organov niso dali soglasja zato, ker nismo imeli zelenice!

Ali res ne morete ničesar storiti glede deljenega delovnega časa?

MILENA TURIN: Ne, ničesar se ne da narediti. Posebej sedaj ne, ko je osebni standard ljudi močno padel in se moramo boriti praktično za vsakega kupca. Ti pa prihajajo v trgovino dopoldne in popoldne, čez opoldne jih je

Elza Sagadin

Anica Rožič

Milena Zdolšek

Marija Mlakar

Milena Turin

Marija Dimitrijević

ni mogoče še iskati veliko skupnih črt in ugotovitev. Kljub temu pa smo zagrizli v izziv, kajti želeli smo biti čimbolj konkretni v pogovoru ter izpostaviti predvsem vprašanja in probleme konkretnih delovnih okolij. V kolikšni meri delavke resnično uveljavljajo samoupravno, politično in delegatsko vlogo, kako se vključujejo v razreševanje najbolj perečih gospodarskih vprašanj, kako uveljavljajo interese s področja otroškega varstva, izobraževanja, kulture in drugih dejavnosti in koliko vztrajajo pri reševanju vprašanj, ki jih imajo za najbolj problematična? O vsem tem, pa tudi o nekaterih drugih temah smo se pogovarjale za okroglo mizo, za katero so sedle: **Danica Koželj** in **Angela Križnik** iz Trgovske delovne organizacije Blagovni center Celje, **Mija Kovačič** iz Kmetijskega kombinata Šentjur pri Celju in kooperantka tega kombinata — kmetica iz Ponikve — **Milena Zdolšek**, **Anica Rožič**, socialna delavka, **Milena Turin** iz Trgovskega podjetja Moda Celje, **Lidija Tamše** iz Trgovske delovne organizacije Potrošnik Celje, **Marija Mlakar** iz Gostinsko-turistične delovne organizacije Gostinsko in turistično podjetje Celje, **Sonja Gregorn** iz Gostinskega podjetja Celje, **Marija Dimitrijević** iz delovne organizacije Mlinsko-predelovalna industrija Celje, **Elza Sagadin**, koordinatorica dela družbenopolitičnih organizacij, **Marjana Zorko**, animatorica kulturne dejavnosti v Merx-u.

KAKO DO LASTNE AMBULANTE?

V kolikšni meri se ženske lotevate v vaši delovni organizaciji reševanja bolečih vprašanj gospodarjenja in drugih problemov?

DANICA KOŽELJ: V naši delovni organizaciji je kar veliko žensk vključenih v samoupravne organe, družbenopolitične organizacije

prek, temveč delavci še kako razumemo razloge, ki so pripeljali do zaostrene gospodarske situacije pri nas in zato tudi nekako toleriramo skokovito naraščanje cen. Hočem reči, da nas v prvi vrsti zanimajo vprašanja, ki so povezana z delom, z gospodarjenjem in z rezultati dela. Kajti vsi dobro vemo, da brez rešitve osnovnih gospodarskih vprašanj nihče ne bo tudi osebno v družini dobro živel. Drugo, o čemer veliko govorimo, pa so kadri na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih. Menimo, da je še vse preveč takih, ki za malo dela dobijo veliko plačo. To pa nas boli. Pridite in poglejte si samo skupino naših delavk, ki vsak dan natovarja in raztovarja vagone, kako težko delajo! Kakih dvajset jih je, ki so že čisto izčrpane od težkega dela, pa jim po dvajsetih ali več letih dela še nismo sposobni zagotoviti lažjega delovnega mesta ali celo zdravljenja. To je na primer problem, o katerem bi morali pri nas sindikati razpravljati!

ELZA SAGADIN: Toda, nekatere delavke smo skušali prerazporediti na druga delovna mesta, pa nočejo...

DANICA KOŽELJ: Res je, vendar bi morala biti to še bolj odločna akcija, povezana z zmanjševanjem bolezni. Vsi v naši družbi, zato pa tudi v vseh naših delovnih organizacijah bi si morali prizadevati, da bi se zmanjšalo število bolanih in obolelih ljudi. Kajti le zdravi ljudje in delavci lahko pripomorejo k boljšim rezultatom dela!

ANICA ROŽIČ: Seveda bi morali zato posvetiti več skrbi zdravstveni preventivi. S tem v zvezi naj povem, da imajo delavci prejšnje delovne organizacije Merx Celje že svojega zdravnika, pogovori pa že tečejo, da bi ta zdravnik delal za vse članice sozda. Tako bi

tdeset glav, sedaj pa znova razmišljamo o tem, da bi število glav živine še zmanjšali.

In to kljub dejstvu, da si prizadevamo za večjo proizvodnjo hrane?

MILENA ZDOLŠEK: Veste, politika je eno, stvarnost pa drugo. Kako naj več proizvajamo, če ni gnojil, če so krmila tako draga, da ne vzdržijo končne cene mesa, in da ni tudi drugega reprodukcijskega materiala? Nobene računic nima kmet za večjo proizvodnjo hrane!

Kateri problemi pa tudi sicer tarejo kmečko žensko?

MILENA ZDOLŠEK: Le kje naj začnem naštevati? Poglejte, delamo od jutra do večera, torej nimamo delovnega časa. Ne moremo si privoščiti dopusta, čeprav imamo otroke in bi si vsi želeli odpočiti od težkega dela. Nima mo porodniškega dopusta, kot ga imajo delavske žene, nimamo svojega sindikata, preko katerega bi lahko reševali svoje probleme. In nenazadnje, veliko premalo smo seznanjene z najrazličnejšimi vprašanji. Tudi to bi morali nekako preseči in zagotoviti, da bi se šefi, vodilni ljudje več pogovarjali s kmeti. Zato, ker nismo dovolj obveščene, pa se tudi ne vključujemo kmečke ženske v zadostni meri v delo kmetijskih organizacij, pa v krajevno skupnost. Po eni strani nimamo dovolj časa, po drugi strani pa premalo vemo o teh rečeh.

BOLNIM LAŽJE DELO

V Modi Celje je med zaposlenimi kar 92 % žensk. Ali je prav zato pri vas prisotno kakšno vprašanje, ki bi mu lahko rekli, da je izključno žensko vprašanje?

malo. Zato moramo biti prodajalci v trgovini seveda tedaj, ko so kupci. Takšno delo pa seveda ženske močno utruje, kajti po ves dan so v trgovini, pa tudi doma jih čaka še veliko dela. Najhujše pa je, ker ima večina trgovk obolele noge.

ANGELA KRIŽNIK: Nasploh opažamo, da je v naših delovnih organizacijah veliko žensk obolelih zaradi tako imenovanih poklicnih obolenj. Tudi v Pražarni, kjer sem sama zaposlena, je veliko takih. Zdi se mi, da bi morale me ženske odločneje sprožiti razpravo okoli tako imenovanih invalidskih delavnicah in po drugi strani terjati, da se obolele delavce prerazporedi na lažja delovna mesta. To je težko, to vsi vemo. Vendar bi lahko z vztrajnostjo in dobro voljo marsikaj naredili na tem področju. Posebej sedaj, ko nas je v sozdu združenih preko pet tisoč! To je ja prava armada ljudi!

ELZA SAGADIN: O težkih delovnih pogojih smo že v prejšnji delovni organizaciji Merx veliko govorili. Toda dlje od pogovora nismo prišli, kajti vedno se znova in znova odpira vprašanje, kako in kje naj zagotovimo ustrežno delovno mesto trajno obolelemu delavcu? To ni lahko rešiti.

ŠE BOMO GOVORILI O NAGRAJEVANJU

Informiranje je brez dvoma temelj v procesu odločanja. Kako je poskrbljeno za informiranje v vaši delovni organizaciji?

LIDIJA TAMŠE: Odkrito moram priznati, da smo v naši delovni organizaciji delavci zelo zadovoljni z informiranjem. Nekako smo se dogovorili takole, da se ne bomo obsipavali s papirji, temveč bomo največ dali na neposred-

OKROGLA MIZA O DRUŽBENOEKONOMSKEM POLOŽAJU ŽENSK V SOZDU MERX

no, ustno informiranje. Tako so delegati delavskega sveta zadolženi, da nas sproti seznanjajo z vsemi tekočimi vprašanji delovne organizacije, po drugi strani pa so šefi poslovnice zadolženi, da nas seznanjajo s tistimi stvarmi, ki zadevajo vsako poslovnico zase. Tako ta proces kar dobro teče.

Katera so torej najpomembnejša vprašanja v vaši delovni organizaciji?

LIDIJA TAMŠE: Pretežna večina razprav pri nas se nanaša na vprašanje, kako bi več prodali in dosegli večji promet. S tem v zvezi moram reči, da se je bistveno spremenil naš odnos do kupcev in kar je najpomembnejše, da se zavedamo, kako zelo je naš dohodek odvisen od kvalitete našega dela. Zato skorajda ni več delavcev, ki bi bili zadržani do teh vprašanj. Vsi skupaj se res trudimo, da bi čim več prodali. Seveda pa se s tem v zvezi pojavlja veliko vprašanj. Naš dohodek namreč ni odvisen od prometa, temveč od razlike v ceni. V naši delovni organizaciji pa prodajamo 38 % osnovnih življenjskih artiklov, s katerimi ne ustvarjamo nobene razlike v ceni. To pa pomeni, da lahko delamo še in še, pa pravega rezultata ni.

Kaj pa pri osebnem dohodku, se vam pozna, če več delate?

LIDIJA TAMŠE: Mi si sploh prizadevamo, da bi stimulatивно nagrajevanje v sozdu Merx spremenili. Kajti nobene logike ni, da veliko

90 % žensk v invalidsko penzijo. Ob vsem tem pa vemo, da je delo premalo plačano in da so prispevki iz osebnega dohodka in dohodka tako majhni, da nam komaj kaj ostane za urejanje našega družbenega standarda.

MARIJA MLAKAR: Pa tudi delo ob praznikih je premalo plačano! Sicer pa bi tudi jaz rada še enkrat poudarila, da bi morali resno razmišljati o tem, da bi obolele žene, ki že trajno boleajo za kako boleznijo, premestili na lažja delovna mesta. Morda bi morali celo razmišljati o benifikaciji delovne dobe za gostinske delavce?

IZOBRAŽEVANJE JE NUJNOST

SONJA GREGORN: Ob vsem pa velja poudariti, da se ženske, ki delajo v gostinstvu ne boje dela, da so povsod zelo aktivne, da se ne boje odgovornosti. Doslej še nismo omenjale področja ljudske obrambe in družbene samozasčite toda poudariti moram, da so prav na teh področjih v naši delovni organizaciji ključni nosilci odgovornosti prav ženske.

Koliko pa je žensk na vodilnih delovnih mestih?

MILJA KOVAČIČ: Rekla bi, da jih je vedno več, čeprav še premalo glede na to, koliko jih je zaposlenih. Je pa res, da ženske nerade prevzemajo odgovorne funkcije, ker težko uskladijo delo v službi in delo doma. Sami pa veste, kolikšne obveznosti nosi seboj vodstvena ali vodilna funkcija.

veliko delavcev se sploh izobražuje ob delu. Pri nas so to v glavnem ženske, mlajše delavke, ki delajo trgovsko večerno šolo.

SONJA GREGORN: Pri nas pa starejšim delavkam, ki niso mogle obiskovati tečajev za pridobitev kvalifikacije, priznamo po določenih letih interno kvalifikacijo. Tudi osebni dohodek potem taki delavki pripada v skladu z delom, ki ga opravlja kot kvalificirana delavka.

ELZA SAGADIN: Res, veliko smo tudi v delovni organizaciji Merx Celje dali na izobraževanje delavcev ob delu, veliko imamo tudi študentov. Toda nekaj vendar ne smemo pozabiti: pomembna oblika izobraževanja so tudi razne politične šole, sindikalni, partijski in drugi seminarji, šola za delegate. V vse te oblike smo se delavci Merksa tvorno vključevali. Naj povem samo podatek, da so šolo za delegate obiskali prav vsi člani naših delegacij razen treh delavk, ki so bile na porodniškem dopustu. In vedeti moramo, da vse te oblike izobraževanja pustijo pomembno količino splošnega znanja v slehernem človeku.

DANICA KOŽELJ: Da, veliko smo izobraževali in še izobražujemo, vendar sem mnenja, da pa smo pri tem premalo pozorni do ljudi, ki jih kandidiramo v razne politične, delegatske in druge tovrstne šole. Mnogi resda obiskujejo predavanja, a od njih kaj malo potem dajejo, ko se vrnejo v delovno sredino.

tano nastal pevski zbor, ki uspešno nastopa na vseh naših prireditvah.

MILENA TURIN: Pri nas pa na primer deluje pridna recitatorska skupina...

MARJANA ZORKO: Očitno se bomo morali v naslednjih mesecih še močno spoznavati v družini našega sozda. Tudi na področju kulture. Skupaj se bomo morali tudi dogovoriti, kako bi še bolj spodbujali naše delavce k temu, da bi bolj množično sodelovali v različnih kulturnih dejavnostih ali pa da bi postali še bolj zagnani porabniki kulturnih dobrin.

ZAKLJUČEK

Pogovor udeleženk okrogle mize o družbenoekonomskem položaju delavk v sozdu Merx je seveda opozoril le na nekatera od prejšnjih vprašanj, s katerimi se srečujejo delavke v neposrednih delovnih okoljih. Osnovna ugotovitev razgovora pa je vendarle ta, da so prizadevanja vseh delavcev usmerjena v reševanje najbolj osnovnih vprašanj gospodarjenja. Zavedajoč se težkih razmer v gospodarstvu se vsi zaposleni odgovorno lotevajo nalog, ki jih nalaga politika gospodarske stabilizacije in težijo k boljšemu in bolj produktivnemu delu.

Ob tem pa je seveda še vrsta odprtih vprašanj, o katerih so predstavnice delovnih organizacij sozda Merx marsikaj rekly v pogo-

Angela Križnik

Sonja Gregorn

Marjana Zorko

Lidija Tamše

Mija Kovačič

Danica Koželj

krat na primer pri nas — podobno pa je tudi v ostalih trgovskih organizacijah — nado-meščajo drugo trgovko, ki je bolna ali kako drugače odsotna, pa dobimo le malenkostno stimulatивно nagrado za to delo.

Kateri so še problemi, ki vas pestijo?

LIDIJA TAMŠE: Tudi pri nas je veliko problemov zaradi deljenega delovnega časa, pa zaradi dežurstev med prazniki in ob nedeljah, ko morajo biti trgovine odprte, zaradi neurejenega varstva za otroke. Zaradi vseh teh problemov tudi veliko kvalificiranih delavcev, posebej žensk, zapušča delovna mesta in se zaposluje drugje. Sam podatek, da je v dveh letih 109 kvalificiranih delavk zapustilo našo delovno organizacijo, zadosti pove.

MARIJA MLAKAR: Ko že govorite o delovnih pogojih, bi tudi jaz rada nekaj povedala okoli delovnih pogojev delavk v gostinstvu. Vsi veste, kakšno je to delo, da traja dolgo v noč, zato si delavke sploh ne morejo pri varstvu otrok pomagati z vrtci. Velik problem so avtobusni prevozi, saj je mnogo naših delavk doma izven občine Celje. Mnoge zvečer prispijo v hotelu, ker ne morejo domov. Pri nas so res osrednji problem delovni pogoji. O njih se seveda veliko pogovarjamo na različnih organih in organizacijah, a ni izgledov, da bi lahko to vprašanje kaj kmalu rešili. To je poseben poklic, za katerega pa menim, da marsikje premalo vedo, koliko tegob in trdega dela nosi v sebi.

SONJA GREGORN: Res je! Lahko mirno rečemo, da je položaj delavke v gostinstvu najslabši. Pogoji dela so obupni, deljen delovni čas veže za sabo tudi številne družinske tegobe, pa problem otroškega varstva. In koliko je samo poklicnih obolenj! Pri nas gre preko

SONJA GREGORN: Pri nas v Gostinskem podjetju sta dve direktorici tozdo, pa tudi v samem našem tozdu so ženske na vodilnih mestih. Jaz pa ne bi ravno soglašala, da se ženske boje odgovornosti. Prej bi rekla, da moški lažje pridejo do vodilnih mest kot ženske, da je to stvar zgrešene kadrovske politike, ne pa stvar ženske in njene bojazni pred odgovornostjo.

MARIJA MLAKAR: Tudi pri nas se ženske ne boje odgovornosti pri delu, bolj se branijo političnih in samoupravnih funkcij. Res pa je, da je ženska obremenjena, pri nas pa še posebej, ker imamo vseskozi tudi različne oblike izobraževanja.

Kako je sploh z izobraževanjem ob delu? Je razvito v delovnih organizacijah sozda Merx?

MARIJA DIMITRIJEVIČ: Pri nas v mlinsko predelovalni industriji je prav izobraževanje ob delu in pridobivanje potrebnih kvalifikacij velik problem. Gre za to, da k nam prihaja veliko nekvalificirane delovne sile, ki prevzema težka dela. Kvalificirani delavci so v glavnem le ob zahtevnejših delih v slaščičarstvu. O tem, da bi tudi ostali delavci lahko pridobili interno kvalifikacijo, smo se že pogovarjali z Živilsko poklicno šolo iz Maribora, vendar z njo nismo našli skupnega jezika. Sedaj pa smo zadolžili strokovno službo pri nas, da poišče možnosti, da bi tu v Celju lahko opravljali tečaje za prekvalifikacijo. Delavci so namreč zainteresirani za izobraževanje, po drugi strani pa mora imeti tudi delovna organizacija takšen interes, saj so bolj izobraženi delavci tudi bolj produktivni.

MILENA TURIN: Res, veliko možnosti imamo pri nas delavci, da se izobražujemo ob delu. Pa ne samo, da imamo možnosti, zelo

MILJA KOVAČIČ: Tudi v našem Kmetijskem kombinatu dajemo veliko poudarka izobraževanju. Prirejamo razne tečaje, pišemo letake, s katerimi poskušamo izobraževati kmete za to in ono, za kmečke žene prirejamo v zimskem času več tečajev, za mlade zadružnike smo organizirali dopisno šolo samoupravljanja. In moram reči, da je odziv ljudi na vse izobraževalne oblike zelo velik.

V KULTURI ZGOLJ UTRINKI

Govorimo o izobraževanju, marsikaj smo že povedale o problemih zdravstvenega in otroškega varstva. Pa nam še povejte, kako je s kulturnim utripom v vaših delovnih organizacijah.

MARJANA ZORKO: Veste, težko bi govorila o utripu v delovnih organizacijah našega sozda, saj se v tako kratkem času, kar je sozd ustanovljen, še nismo pogovarjali o nadaljnem koordiniranju dela na področju kulture. Pa tudi sicer je to delo težko, ker marsikje še ni posluha znj.

Kaj pa delate kulturni animatorji?

MARJANA ZORKO: Ja, mi pošljamo med delavce različna obvestila glede kulturnih prireditvev, tudi vabimo na kakšne prireditve. Kaj dosti več pa ...

Med pet tisoč delavci je gotovo veliko takih, ki se udeležujejo v kulturnem življenju?

SONJA GREGORN: V vsaki delovni sredini je gotovo nekaj delavcev, ki bi se kakorkoli želeli vključevati v kulturno delo. Pri nas v Gostinskem podjetju je na primer čisto spon-

voru za okroglo mizo, nekaterih teh vprašanj pa se zavoljo skopo odmerjenega prostora v glasilu niti niso mogle dotakniti. Morda pa bi veljalo vseeno izluščiti nekaj najpomembnejših zaključkov iz pogovora:

— treba bi bilo poiskati možnosti, da delavci sozda dobijo lastno zdravstveno ambulanto;

— ugotoviti je treba, ali bi bilo v okviru sozda možno organizirati posebno delovno enoto, v kateri bi lahko ustvarjalno in polno delali invalidi;

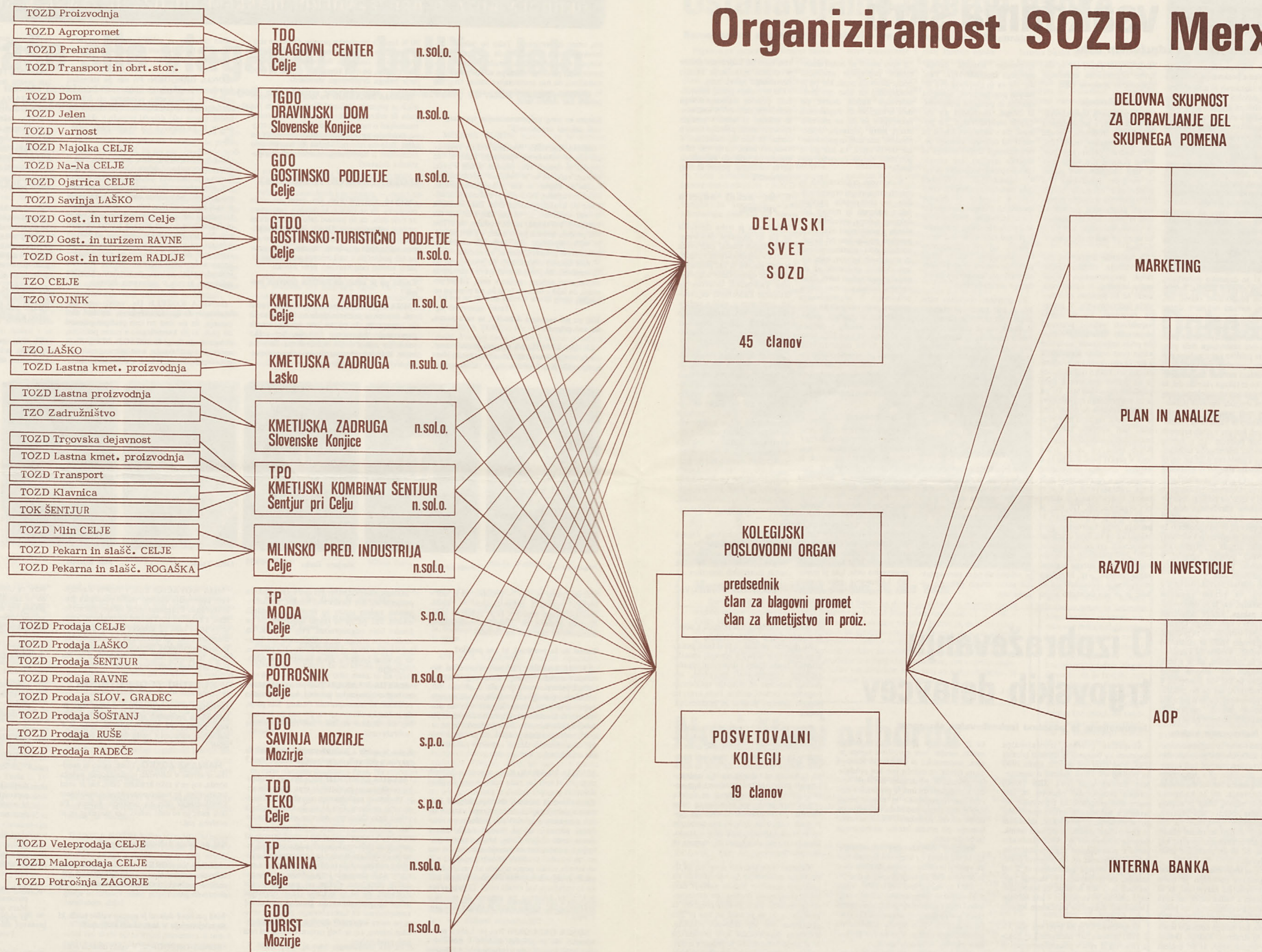
— v trgovskih organizacijah bi bilo treba znova sprožiti razpravo o nagrajevanju delavcev, ker sedanji sistem ne ustreza dejanskim razmeram;

— gostinske organizacije bi morale ponovno preveriti z Izletnikom Celje možnosti, da bi avtobusne vozne ređe bolj prilagodili delovnemu času gostinskih delavcev;

— v delovnih organizacijah sozda bi morali v okviru sindikalnih organizacij in drugih organov pretehtati možnosti za popestritev kulturnega življenja delavcev;

— delavke bodo dale pobudo za ustanovitev posebnega odbora, ki bo v okviru sozda Merx stalno spremljal družbenoekonomski položaj delavk.

Organiziranost SOZD Merx

Ustanavljamo interno banko

Samoupravni sporazum o združitvi v interno banko smo že sprejeli

Priprave za ustanovitev Interne banke potekajo že od meseca junija 1980 dalje, za kar je bil pripravljen poseben program, na osnovi katerega je ožja delovna skupina strokovnih delavcev tozda Merx izdelala predlog izhodišč za ustanovitev Interne banke. Na osnovi le-teh je bil izdelan predosnutek Samoupravnega sporazuma o združevanju v Interno banko. Ob upoštevanju pripomb je bil izoblikovan osnutek Samoupravnega sporazuma o združitvi v Interno banko ter posredovan v mesecu avgustu v javno obravnavo vsem udeleženkam Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Merx, ki je potekala po enovitih delovnih organizacijah in temeljnih organizacijah združenega dela vse do konca meseca oktobra.

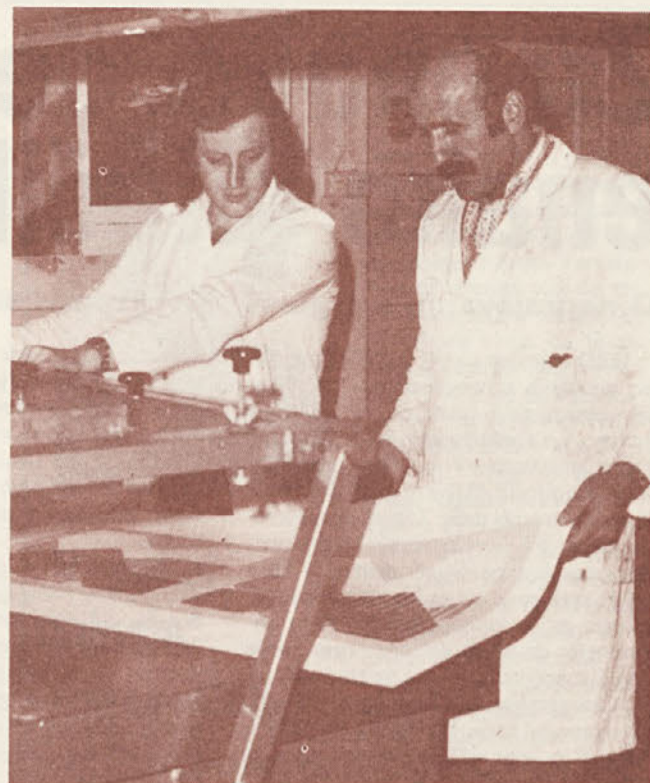
Izoblikovan predlog Samoupravnega sporazuma o združitvi v Interno banko so udeleženke sprejemale z osebnim izjavljanjem na zborih delavcev, ki so tekli vse od novembra preteklega leta pa do 15. januarja letos. Sočasno so udeleženke sporazuma volile tudi delegate in nji-

hove namestnike v zbor Interne banke skladno z določili Samoupravnega sporazuma o združitvi v Interno banko.

Na prvem zboru Interne banke, ki je bil 30. januarja 1981, je večina temeljnih in enovitih delovnih organizacij podpisala Samoupravni sporazum, zavrnila pa sta ga Trgovsko podjetje Savinja Mozirje in temeljna organizacija Tkanina Celje. 6. 2. 1981 pa je podpisala Samoupravni sporazum tudi temeljna organizacija Tkanina Celje.

Interna banko bodo upravljali po delegatskem načelu delavci v temeljnih organizacijah in drugih organizacijah, ki so sklenile samoupravni sporazum o združitvi v Interno banko in s tem postale ustanoviteljice oziroma njeni člani. Tako zasnovana interna banka pa bo omogočala, da z dohodkom in družbenimi sredstvi organizacij upravljajo neposredno delavci organizacij združenega dela na podlagi osnovnih načel, ki veljajo za poslovne banke. Po programu bo Interna banka začela opravljati naloge s področja svojega delovanja s 1. 4. 1981.

Interna banka bo mesto dogovarjanja o finansiranju tekočega poslovanja in investicij ter mesto sporazumevanja o združevanju sredstev, s katerimi bodo zagotovljeni in uresničeni srednjeročni dogovorjeni razvojni cilji. Združevanje dela in sredstev pa bo potrebno načeloma uresničevati v takih oblikah, da bodo vse članice Interne banke ekonomsko dovolj motivirane, da se bodo odločale za tiste naložbe, ki prinašajo optimalne ekonomske rezultate z vidika vseh članic Interne banke, torej tistih, ki sredstva združujejo, kakor tudi tistih, ki združena sredstva uporabljajo. Članice, ki se povezujejo v Interno banko ne smejo pričakovati samo kreditov, temveč spoznati kot nujnost in potrebo združevanja sredstev in dela za skupaj dogovorjen program, tako v okviru Interne banke kot v okviru temeljnih bank in združenih bank, ker le tako bo lahko Interna banka opravljala svojo temeljno funkcijo združevanja sredstev in dela.

Delo pri sitotiskarskem stroju v aranžerskem oddelku. Na sliki sta Branko Žuraj in Ejup Luttolli

IRŠIČ TONE

Merxovi in Hmezadovi delavci za isto mizo

Dobro poslovno sodelovanje je največji porok za dobro preskrbo: ta misel je vodila najbolj odgovorne delavce SOZD Hmezad in SOZD Merx, da so se sestali 11. 2. 1981 v Celju, ter izmenjali mnenja in uskladili nekatere skupne naloge. Dejstvo je, da le od skupnih naporih obeh sestavljenih organizacij bo zgrajena regijska mlekarina, da le ob dobrem in konstruktivnem dialogu lahko zadovoljivo rešimo problem klavništva. Trajni poslovni odnos v zagotavljanju potrebnih deviznih sredstev za zadovoljevanje regije, dobro organizirana trgovina, skupna vlaganja v prodajne in proizvodne kapacitete, vse v smislu zadovoljevanja preskrbe prebivalstva, bo rešilo vse pregrade, ki še vsaj na videz obstajajo, je bila soglasna ugotovitev obeh predstavnikov sestavljenih organizacij.

J.G.

Novi člani odborov

DS SOZD potrdil na seji dne, 9. marca 1981

Odbor za kmetijsko proizvodnjo:

Predsednik Bogdan KNEZ, KK Šentjur, namestnik predsednika Franc TEPEJ, KZ Slov. Konjice ter člani Peter KNEZ, KK Šentjur, Zvonko TANC, KZ Celje, Tatjana ŽOLNIR, MPI Celje, Karl KRAŠEK, KZ Laško, Jože JESENEK, DSSS — marketing.

Odbor za gostinstvo in turizem:

Predsednik Erika GRABER, Gostinsko podjetje Celje, namestnik predsednika Miro VERDNIK, Gostinstvo in turizem Celje, člani Luka ŽVAB, GP Turist Mozirje, Vinko MEDVEŠEK, Gostins-

ko podjetje Celje, Drago DELALUT, Gostinstvo in turizem Ravne, Janko JAVORNIK, DD Slov. Konjice, Cvetko KOLENC, SOZD-marketing.

Odbor za blagovni promet:

Predsednik Vinko PEČNIK, Teko Celje, namestnik predsednika Franc JANŽIČ, DD Slov. Konjice, člani Milan MEDVEŠEK, Moda Celje, Rudi GABROVEC, Savinja Mozirje, Bris TAMŠE, Blagovni center Celje, Ivan GROBLER, Blagovni center Celje, Karel BRAJLIH, Tkanina Celje, Lojze FORŠTNER, Tkanina Celje, Albin NAGLIČ, Potrošnik Celje, Jože BRINOVŠEK, Potrošnik Cel-

je, Janež PEŠEC, Potrošnik Celje, Ivan LENKO, Potrošnik Celje, Maks MAČEK, SOZD-marketing, Matjaž REGVAT, Tkanina Celje.

Poslovni odbor:

Lojze FORŠTNER, Tkanina Celje, Alojz RECKO, KK Šentjur, Bogdan KNEZ, KK Šentjur, Erika GRABAR GPC, Vinko PEČNIK, Teko Celje, Anton IRŠIČ, SOZD — Interna banka, Franc PETAUER, SOZD marketing, Dinko MEŠTROVIČ, MPI Celje, Vlado KUKOVIČ DD Slov. Konjice, Breda URATARIČ, Blagovni center Celje ter koordinator ZK SOZD.

J.P.

Gnojila so — gnojil ni

Pred dnevi smo na nivoju SOZD Merx organizirali sestanek z najvišjimi predstavniki Agrotehnike Ljubljana na temo: oskrba z gnojili, zaščitnimi sredstvi in rezervnimi deli. Sodelovali so tudi predstavniki vseh DO s področja kmetijstva.

Kljub veliki pripravljenosti predstavnikov Agrotehnike, da rešujejo problematično situacijo, so bili rezultati razgovorov le delno zadovoljivi. Pri skoraj vseh dobavah je še namreč vmesni člen, ki še ni jasen (devize, osnovne surovine, roki dobav itd.). Po njihovi oceni bo dušičnih gnojil dovolj, ne bo pa dovolj NPK. Tudi zaščitnih sredstev bo dovolj, seveda bodo pa potrebne nekatere kombinacije oziroma zamenjave določenih škropiv, ker celotnega izbora ne bo. Strokovnjak Agrotehnike je zagotavljal, da bodo kombinacije možne. Neglede na to, da je Izvršni svet SRS skupaj s Komitejem za kmetijstvo ter SISEOT sprejel sklep, da je naloga družbe kot celota, da zagotovi devize za repromaterial za proizvodnjo hrane, še vsi problemi niso odpravljani.

Med drugim smo ugotovili, da je v današnjem načinu reševanja kriznih situacij v vseh sferah preskrbe možno uspevati samo organizirano. Na prvi pogled nepomemben spodrselj v dogovarjanju za prvi kontingent umetnih gnojil, ki je sovpadal v obdobje, ko še SOZD ni bil organiziran, že kaže prve negativne posledice. Po dogovoru bomo poskusili narediti vse na Splošnem združenju za kmetijstvo, Poslovnem združenju in končno na Komiteju za kmetijstvo, da se vključimo v prioritetni red za prvi kontingent. Uspeh je vprašljiv, toda vredno se je potruditi.

JG

Dohodek pod lupo

Pripravljamo se na 3. kongres

samoupravljalcev Jugoslavije

Od 16. do 18. julija letos bo v beograjskem Sava-centru 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Predvideno je, da bo na njem sodelovalo preko 1700 delegatov, med njimi tudi petdeset delegatov naših delavcev, ki so na začasnem delu v tujini.

Pobudo za pripravo kongresa je dal tovariš Tito, ki je v novoletni poslanici na prehodu iz leta 1979 v leto 1980 dejal:

»V naslednjem obdobju bo potrebna najširša mobilizacija vseh naših delovnih ljudi. Prepričan sem, da bi k njej v veliki meri pripomogel nov kongres samoupravljalcev.«

Osrednja tema 3. vsejugoslovskega samoupravljalkega zbora bo dohodek in dohodkovni odnosi, pa čeprav je bilo o njej veliko govora že na 2. kongresu. Tedaj je bilo poudarjeno, da pomeni dohodek osnovni ekonomski motiv dela vseh delovnih ljudi v združenem delu. Dohodek je družbeno neodtujljiv od delavcev in samoupravnih organizacij združenega dela. Z njim razpolagajo delavci v svojem in družbenem interesu. In

prav na teh, dohodkovnih odnosih, stopa delavec v vse odnose v družbeni reprodukciji. S tem pa zagotavlja, da je delo svobodno in da delavec dejansko vpliva na pogoje svojega dela, je poudarjeno v Resoluciji 2. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije.

Delavce občin celjskega območja bo na 3. kongresu samoupravljalcev zastopalo 25 delegatov. Devet delegatov se bo kongresa udeležilo iz celjske občine, šest iz velenjske, trije delegati bodo odšli na kongres iz žalske občine, po dva iz konjiške in šmarske občine, po en delegat pa bo zastopal delavce laške, mozirske in šentjurske občine. Celjsko območje se bo tvorno vključilo tudi v vsebinsko oblikovanje gradiv za 3. kongres. Ob tem bodo imele pomembno vlogo naslednje delovne organizacije, ki bodo nosilke razprave ali pa zgolj sodelavke pri pripravi nekaterih razprav: Železarna Štore, Aero, Cinkarna in Gozdno gospodarstvo Celje, REK Velenje, Tovarna nogavic Polzela in Savinjska kmetijska zadruga Žalec. -ds-

Poziv k razpravi

V kolikšni meri je občinska organizacija celjskih komunistov dejansko vtakana v vsakodnevno življenje delavcev in občanov, katerim vprašanjem je namenjala večjo pozornost in katere probleme bo morala dati pod lupo v prihodnjem obdobju — o vsem tem bo tekla beseda na programsko-volilni konferenci organizacije ZKS, ki bo 25. marca v Celju.

Seveda pa razprava o delu organizacije od maja lani pa doslej ne bo mogla biti plodna, če ne bo ob poročilu o delu občinske organizacije ZKS Celje in njenih organov stekla temeljita razprava v vseh osnovnih organizacijah ZK. Komunisti v vseh temeljnih delovnih sredinah morajo oceniti najprej svoje delo in videti, katera vprašanja in problemi so pretehtali v dosedanjem delu in katerim bodo akcijo in delo namenili v prihodnje. Kajti prav dogovor o prihodnji akcijski usmeritvi komunistov je tisti temelj, na katerem bo občinska organizacija vključno s svojimi organi gradila svoje bodoče delo.

Javna razprava o dosedanjem delu in bodočih usmeritvah občinske organizacije ZKS Celje bo v osnovnih organizacijah zaključena do 15. marca.

-ds

Za enako delo — enako plačilo

O nagrajevanju v trgovini še razpravljati

OZD trgovine so v letu 1977 pospešeno pristopile k uresničevanju zakona o združenem delu tako, da so formalno pravno z začetkom leta 1978 zadostile zahtevam zakona. V tem času je sindikat na vseh nivojih aktivno deloval na urejanju delitve po delu. Zaradi pospešene dela so bili sicer ustrezni akti pripravljeni, marsikje pa sistem delitve ni bil v celoti zgrajen in so ga kasneje dopolnjevali ter ga še dopolnjujejo. To pa je pripomoglo, da so se delovne organizacije bolj kot prej organizirale na tem področju. Čas sprejemanja samoupravnih sporazumov na področju delitve po delu v roku, ki ga je določil Zakon o združenem delu, je bil značilen tudi potem, da se je pristopilo k sistemom delitve po delu na povsem nov način. Posledica tega je bila, da organizacije niso imele dovolj izkušenj in da so marsikatera vprašanja ostala nerešena.

V večini TOZD trgovine so v pravilnikih določene osnove in merila za ugotavljanje sredstev za OD, povzete iz Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke za dejavnost trgovine Slovenije iz leta 1975. Največ problemov je v opredelitvi kriterijev in meril za ugotavljanje učinkov dela. V tem času so delovne organizacije usmerile napore tudi v ugotavljanje učinka dela na režijskih oziroma izvenproizvodnih delih. Rezultati teh naporov so bili najslabši.

Da bi tvorno sodelovali na drugi konferenci Zveze sindikatov Slovenije, ki je bila posvečena izključno tej problematiki smo sodelovali tudi z našim prispevkom, ki je vseboval predvsem naslednja spoznanja in probleme na področju delitve: — v vedno večji meri se poleg opisa del in nalog opredeljujejo tudi ostale komponente razvida del kot so obseg in vsebina potrebne izobrazbe, delovne izkušnje, pogoji dela, fond potrebnega časa in drugo. Zagotovo pa imajo ti akti, ki so seveda zelo različno urejeni po posameznih TOZD, še vrsto pomanjklivosti. Ena osnovnih je, da organiziranost dela temu ne sledi in so zato pozitivni učinki zmanjšani. Dosedanji opisi del in nalog pa so

marsikje že preživeli in zahajajo preveč v tehniko ugotavljanja posameznih del in nalog. Tudi nekatere druge slabosti naj bi pomagala odpraviti enotna metodologija, ki naj bo sestavni del družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke.

— V nasprotju s preteklim obdobjem, smo v času prilagajanja delitve po delu dosegli, da je ugotavljanje učinka dela s tem pa tudi ustrezne mase osebnih dohodkov na nivoju posamezne poslovne enote in ne na nivoju TOZD ali celo na nivoju DO. Sistemi delitve po delu so temeljili na tem, da je bila masa sredstev za osebne dohodke postavljena v odvisnost od planiranega prometa ali planirane razlike v ceni oz. planiranih stroškov, kar naj doseže poslovna enota v določenem poslovnem obdobju. Dosedanje izkušnje v trgovini kažejo, da je z ugotavljanjem uspešnosti enote dosežen precejšen napredek v primerjavi z uporabljenimi sistemi v prejšnjih obdobjih. Namere, da bi se dosegel sistem neposrednega merjenja uspešnosti dela posameznega delavca doslej v organizacijah trgovine z živili ali z mešanim blagom, nismo uveljavili. To velja sicer tudi za specializirane trgovine s tekstilom ali drugim specializiranim blagom, čeprav se je poskušalo uveljaviti evidentiranje prometa vsakega posameznega delavca, ki naj bi predstavljalo osnovo za določanje uspešnosti dela delavca.

Dosegli pa smo, da je bil osebni dohodek delavcev v enotah glede na različno dosežene rezultate med enotami, tudi različen. Pri tem pa so v vseh organizacijah trgovine, ki imajo svoje poslovne enote na različnih lokacijah, ki so ekonomsko manj ali več uspešne glede na število prebivalstva, glede na kupno moč, glede na oddaljenost odkupnih centrov, upoštevali objektivne pogoje pridobivanja dohodka.

Sisteme delitve po delu, ki so jih organizacije trgovine sprejele s samoupravnimi akti v letu 1978 so občasno dograjevali na osnovi izkušenj, ki so jih pridobili z uporabo sprejetih sistemov. Na sprejete

sisteme so delavci različno reagirali. Tam kjer so v poslovnih enotah opredeljevali promet, stroške, dohodek, osebne dohodke in akumulacije (čeprav obračunsko), so sicer najneposredneje ugotavljali učinke, večkrat pa niso ustrezno razmejili stroške, na katere lahko ali pa ne more uplivati poslovna enota, niso upoštevali vpliva bolezni, ki so v veliki meri bremenile maso, ki je v poslovni enoti majhna.

Niso razčiščena vprašanja v kolikšni meri se lahko zmanjšuje osebni dohodek v primerih, če predvideni rezultati niso doseženi. Ni primernih izkustev glede določanja ključev in zaradi tega so lahko posamezne temeljne organizacije neupravičeno obremenjene (ali preveč ali premalo).

— Izhajajoč iz zakonskih opredelitev bi morali zagotoviti, da so delavčevi osebni dohodki odvisni tudi od prispevka k rezultatom gospodarjenja TOZD iz minulega dela. V praksi pa tega še nismo opredelili, zato je tako imenovan osebni dohodek iz minulega dela še vedno odraz dosedanjih rešitev, ki so bile predlagane s strani širše družbene skupnosti. Tako na tem področju v temeljnih organizacijah trgovine še ni bilo nobenih premikov, saj še naprej obstoja kot edini vidik nagrajevanja minulega dela delovna doba po znani lestvici z varianto ali delovne dobe nasploh ali delovna leta v delovni organizaciji ter dodatki za stalnost.

Takšna in podobna vprašanja nagrajevanja posameznikov v trgovini smo reševali tudi na zveznem odboru sindikata trgovskih delavcev v Beogradu.

Ocene kažejo, da so aktivnosti organov in osnovnih organizacij sindikata kot tudi nekaterih drugih dejavnikov na tem področju postala trajna sestavina aktivnosti tako pri ocenjevanju rezultatov gospodarjenja v teku leta in pri pripravljanju letnih in srednjeročnih planskih aktov. Vse te aktivnosti pa niso bile dovolj učinkovite in niso v zadovoljivi meri prispevale k razreševanju konkretnih vprašanj, ki ovirajo hitrejšo uresničevanje načela delitve po delu in rezultatih dela, ki mora preko sistema delitve osebnih dohodkov motivirati delavce za doseganje boljših rezultatov dela, večje individualne in družbene produktivnosti dela in k stalnemu povečanju dohodka.

Razreševanje odprtih vprašanj na področju sistema delitve osebnih dohodkov terja, da sindikalni delavci v SOZD na podlagi strokovno opredeljenih rešitev poglobijo svoje aktivnosti ter tako prispevajo svoj delež k uresnitvi načela: **ZA PRIBLIŽNO ENAKO DELO IN REZULTATE DELA PRIBLIŽNO ENAK OSEBNI DOHODEK.**

Žare Frančeškin

S pripravami na usklajeno delo sindikata v SOZD MERX Celje smo pričeli že v decembru 1980 in Koordinacijski odbor sindikata se je konstituiral in pričel z delom 7. januarja 1981.

V SOZD Merx je 46 osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki so združene v 10 konferenc OO ZS in 5 osnovnih organizacij ZS v enovitih delovnih organizacijah, svojo osnovno organizacijo pa ima tudi delovna skupnost SOZD.

V koordinacijski odbor delegira vsaka konferenca oziroma osnovna organizacija v enoviti delovni organizaciji enega delegata in to praviloma predsednika konference oziroma osnovne organizacije zveze sindikatov. Predsednika koordinacijskega odbora volijo delegati praviloma izven predsednikov konferenc oziroma osnovnih organizacij tako, da šteje koordinacijski odbor 17 delegatov. V prvi mandatni dobi sestavljajo koordinacijski odbor SOZD Merx sledeči delegati: MEŠTROV Majda — predsednik, DSSS SOZD Merx, MIKULIČ Zvonko — namestnik predsednika, Dravinjski dom Slov. Konjice ter člani KRAJNC Peter, blagovni center Celje, KOZOVINC Slavica, Gostinsko podjetje Celje, LORGER Marjana, Go-

V sozdu je 46 osnovnih organizacij sindikata

stinsko in turistično podjetje Celje, LESNIKA Rudi, Kmetijski kombinat Šentjur, ČMER Miro, Kmetijska zadruga Celje, STARINA Alojz, Kmetijska zadruga Laško, DELEVIČ Vladimir, Kmetijska zadruga Slov. Konjice, TURIN Milena, Moda Celje, FIJAVŽ Edi, Mlinsko predelovalna industrija Celje, LENKO Ivan, Potrošnik Celje, FUŽIR Vera, Savinja Mozirje, LESKOVŠEK Boja, Teko Celje, TRŽAN Rado, Tkanina Celje, KRENKER Ana, Turist Mozirje, KOLENC Cveto, DSSS SOZD.

Koordinacijski odbor ne sprejema sklepov, ampak le usklajuje delo in naloge konferenc in osnovnih organizacij. Posebna oblika dela sindikata v SOZD so problemske konference, ki sprejemajo stališča in sklepe po najvažnejših vprašanjih in najaktualnejših nalogah sindikata. Problemsko konferenco sestavljajo pooblaščen delegati vseh osnovnih organizacij in konference zveze sindikatov v SOZD Merx.

Najpomembnejše naloge koordinacijskega odbora so:

- uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov na ravni SOZD,
 - uveljavljanje samoupravnega sporazumevanja kot osnovne metode in sredstva za urejanje medsebojnih odnosov na ravni SOZD,
 - vzpodbujanje razvoja dohodkovnih odnosov, družbenega planiranja in svobodne menjave dela v SOZD,
 - zagotavljanje enakopravnega položaja delavcev pri združevanju dela in sredstev znotraj SOZD,
 - dogovor o pridobivanju dohodka in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov,
 - poenotene akcije na področju rekreacije in letnega oddiha,
 - politično delovanje pri uresničevanju drugih vprašanj, ki so takšne narave, da je potrebno sodelovanje sindikata
- MAJDA MEŠTROV

Celjski kmetje za SOZD

Dohodek delijo po vložnem delu

Kmetijska zadruga Celje se je v skladu z zakonom o združenem delu konstituirala septembra 1979, in sicer iz dela kooperacije Hmezad Žalec na področju občine Celje. Kmetijska zadruga je organizacijsko razdeljena na dve temeljni združni organizaciji: TZO Celje in TZO Vojnik, ki imata položaj, pravice, obveznosti in odgovornosti TOZD-a in DSSS s sedežem v Celju, Kocbekova 5.

Status člana delovne skupnosti KZ imajo združeni kmetje, to so proizvajalci, ki so sklenili samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev z delavci KZ in zato enakopravno upravljajo in delijo svoj ustvarjeni dohodek po vložnem delu; teh je 333. Pogodbeno kooperacijsko sodeluje KZ Celje s 1159 kooperanti.

Strokovna, trgovska in ostala dela opravlja v KZ 32 delavcev in ena učenka v trgovini. Kmalu po ustanovitvi se je KZ Celje srečevala z mnogimi začetnimi težavami, tako kadrovskimi kot finančnimi in organizacijskimi. KZ je bila pod pritiski več močnih sistemov, vendar pa so se kmetje in delavci zavestno odločili za združitev v SOZD MERX.

KZ Celje v sodelovanju s svojimi kooperanti prideluje vse vrste kmetijskih pridelkov, proizvaja mleko in vzreja živino; vse to tudi odkupuje in prodaja. Preko Kmetijske preskrbe KZ tudi oskrbuje kooperante in druge kmetijske proizvajalce z reprodukcijskim materialom, zaščitnimi sredstvi, gradbenim materialom, kmetijskimi stroji in orodjem.

Naša glavna proizvodna smeritev je živinoreja: goveji pitanci, mleko, brojlerji, bekoni in nekaj rib, širimo pa tudi ovčerejo in vzrejo plemenskih kobil. Druga panoga je hmeljarstvo, kjer dajemo povdarek novim, rodnejšim sortam in obnovi nasadov. Za širjenje hmeljarstva nam veliko pomeni izvoz hmelja na svetovni trg; to sigurno prodajo pa moramo še nadalje utrditi.

Zelo dobre rezultate smo dosegli tudi pri proizvodnji sadja in zelenjave. Glavni kupec je bil TOZD Grosist MERX, del sadja in zelenjave pa smo prodali drugim kupcem. V letošnjem letu pričakujemo kar 300 % večjo proizvodnjo zelenjave.

Tudi v prihodnje si bomo prizadevali za večjo gospodarnost pridelovanja, kar pa lahko dosežemo le z zvečanjem pridelkov, z mehanizacijo dela in tudi s koncentracijo proizvodnje. Le tako lahko naš kooperant doseže boljše življenjske in ekonomske pogoje. Veliko pa pričakujemo tudi od nove sestavljene organizacije MERX.

Novi objekti Dravinjskega doma

Ob 30-letnici obstoja delovne organizacije Dravinjski dom so pred kratkim odprli v Slovenskih Konjicah novo blagovnico, katera je kljub ogromnim težavam pri izgradnji ena največjih investicij v trgovini v konjiški občini.

Površina vseh prostorov znaša 1.883 m², od tega blagovnica 1.725 m² in bife 158 m². Sama blagovnica ima šest oddelkov: oddelek obutve, oddelek konfekcije, oddelek tekstila, oddelek kozmetičnih izdelkov, zlatnine, oddelek športnih rekvizitov, oddelek elektroopreme. Skupaj je v obeh objektih zaposlenih 50 delavcev in sicer 45 v blagovnici in 5 v bifeju.

Izpraznjene lokale, od koder so prenesli blago v blagovnico, bodo uredili v specializirane prodajalne.

Ob tako velikem dosežku in praznovanju 30-letnice delovne organizacije Dravinjski dom tudi naše iskrene čestitke.

JANA PERTINAČ

Trim — rekreacija

Sodobno športno-rekreativno gibanje

Kdor pozna našo vsakdanjo prakso na področju športne rekreacije in njene smeri razvoja v preteklih nekaj letih, ter je tudi sam bil, ali je še vedno v njenih vodah, si ob pojmu TRIM zlahka predstavlja različne športno-rekreativne dejavnosti delovnih ljudi in občanov, posameznikov in družin ter večjih in manjših skupin, ki svoj delovni vsakdan, tedenski ali letni oddih preživijo aktivno v naravi, v telovadnici ali na igrišču.

Pravijo, da je to njihov TRIM, ki so ga v obliki različnih aktivnosti zavestno vključili v svoj način življenja in dela.

Trim je postal sestavni del današnjega načina življenja in dela

Značilnosti današnjega načina življenja in dela, ki ga označuje vedno večja tehnizacija in specializacija delovnega procesa, naseljevanje v mesta in vedno preseljevanje iz kraja v kraj, so ustvarile »klimo«, ki se ji človek še vedno ni uspel povsem prilagoditi.

Delavke oziroma delavci delajo danes pretežno sede ali stoje ob statičnih obremenitvah in monotonem delu. Posamezne operacije se med delovnim procesom nprestanopnavljajo in zahtevajo dejavnost le nekaterih delov organizma.

Znanost in tehnika sta sicer olajšali naš delovni vsakdan, ga napravili bolj udobnega, toda hkrati pričeli resno ogrožati človekovo notranje

ravnovesje, prav tako pa tudi ravnovesje z njegovim okoljem.

Prevelika živčna napetost, nenadni večji ali manjši stresi, občasna prevelika psihofizična obremenitev brez potrebnega aktivnega počitka, pojavi kronične utrujenosti, onesnaženost ozračja in okolja, vse to vedno bolj ruši tudi človekovo ravnovesje na tehnični zdravja in boleznih. Tempo življenja je v današnjem času izredno hiter in element časa je bistveno drugače ovrednoten kot pa je bil v preteklosti. To spremlja tudi neredna in nepravilna prehrana, dalje prevelika poraba alkohola, tobaka, kofeina in veliko drugih različnih poživil. Vse to vpliva na zmanjšanje človekovih psihofizičnih in delovnih sposobnosti.

Statistični podatki zdravstvene službe in drugih ustanov ter zavodov zgovorno opozarjajo na posledice opisanega načina življenja in dela. Na videz nepomembni znaki, ki označujejo človekov delovni dan, kot so različni glavoboli, nespčnost, nerivoze, želodčne in prebavne motnje, različne slabosti v delovanju srca in ožilja ter dihal, so le prvi znanilci kasnejših nevarnih boleznih, ki postanejo zlasti vidne po obdobju zrelosti.

Znano je, da v današnjem času preveč sedimo. Nekateri podatki kažejo, da presedi človek v življenju več kot 150 tisoč ur. Značilnost za naše obdobje je, da delamo v pretežno zaprtih prostorih brez zadostnega gibanja na prostem.

K sedenju in pasivnosti pa moramo prišteti še vsakodnevno vožnjo z avtomobilom. Strokovnjaki so izračunali, da preživi sodobni človek do 70. leta starosti 1,5 do 2 leti v avtomobilu.

Nekateri tehnični dosežki, predvsem radio in televizija še povečujejo človekovo pasivnost, vse to pa po mnenju in prepričanju strokovnjakov zahteva določeno biološko nadomestitev.

Zato je človek iskal in še išče ustrezna sredstva, metode in poti, da bi se v kar največji možni meri zoperstavil omenjenim motečim dejavnikom. Vendar pa je eno teh sredstev že sedaj na voljo, še bolj potrebno pa bo jutri. To je gibanje, to je aktivnost na področju športne rekreacije.

Športna rekreacija je postala eden od pomembnih dejavnikov za reševanje nastajajočih nasprotij sodobne družbe, s tem pa tudi trim, oziroma trimsko gibanje.

Športna rekreacija, oziroma TRIM z različnimi oblikami gibanja sprošča, briše živčno in duševno utrujenost, nudi ugodja kjer se ob igrievem gibanju in različnih športnerekreativnih tekmovanjih človek zave samega sebe, ubeži stvarnosti, težavam in skrbum, odkriva nove vrednosti gibanja in življenja samega ter tako postaja sproščujoče srečen v sebi in izven sebe.

Tako je TRIM postal sestavni del današnjega načina življenja in dela.

JANA PERTINAČ

ZA RAZVEDRILLO

RAZPIS

ZA IME IN GRAFIČNO OBLIKO IMENA ČASOPISA SOZD »MERX«

Z namenom čimbolj približati časopis najširšemu krogu bralcev ter z željo zagotoviti tako vsebinsko kakor oblikovno kvaliteto, razpisuje uredniški odbor natečaj za predloge:

1. imena oz. naslova časopisa
2. grafično obliko imena časopisa (»glave«).

— ime mora biti predvsem slovensko (brez tujk in tujih črk) in lahko izgovorljivo, smiselno pa naj izraža glavnega informatorja v združenem delu,

— grafična obdelava imena naj ponazarja SOZD z vsemi dejavnostmi in naj bo izdelana v rdeči barvi. Ker še ni določena celotna vizuelna podoba SOZD, je tip črk poljuben. V razmerju 1/5 velikosti črk naslova naj bo po vsej širini pripis:

Glasilo sestavljene organizacije združenega dela Merx. Rok za priglasitev predlogov je do 15. 4. 1981 na naslov:

Uredništvo glasila SOZD Merx, Ulica 29. novembra 16, Celje.

Prejetih predlogov in osnutkov ne bomo vračali.

Uredniški odbor

Neznani šmartinski znanec

Športnih in rekreativnih možnosti Šmartinskega jezera ne poznamo dovolj

V letih, odkar je nekaj manjših potočkov napolnilo razsežno dolino severno od našega mesta, ter tako ustvarilo Šmartinsko Jezero, skoraj ni Celjana, ki ga vsaj enkrat ni obiskal. Mnogo pa je občanov, ki so si jezero izbrali za kraj, kjer ob aktivni rekreaciji preživijo precejšen del prostega časa. Ob jezeru in okolici lahko vsakodnevno srečamo ribiče, atlete, gobarje, kajakaše, jadralce kot tudi nedeljske izletnike. Vsak od njih je tu našel nekaj za sprostitev, oziroma za urjenje telesnih in duševnih sposobnosti.

Kljub temu pa lahko rečemo, da možnosti rekreiranja, ki jih jezero z okolico nudi, vse premalo in v premajhnem številu izkoriščamo. Razlogov je več. Naravne lepote, ki jih imamo takorečevo pred nosom, čestokrat ne znamo ceniti. Pred kratkim je v razgovoru s celjskimi ribiči, novinar Radia Celje Tone Vrabl povedal zanimivo zgodbo o nekem finskem novinarju. Ta je ob obisku Šmartinskega jezera povedal, da je njegova domovina znana kot dežela tisočerih jezer, da pa nobeno ni tako lepo kakor naše. Vsak komentar je odveč.

Drugi razlog je neobveščenenost, oziroma nepoznavanje vseh možnosti, ki jih nudi jezero z okolico. Takoj je treba po-

vedati, da so v tem pogledu še največ storiili celjski ribiči. Osnova je zadostno število in pa raznovrstnost ribjega življa. Ribiška družina vsako leto vloži več tisoč kilogramov rib (preteklo leto 7000 kg krapov), katere vzgajijo v lastnih gojitvenih ribnikih na Blagovni. Če upoštevamo še naravni prirastek in dejstvo da so prve vložene ribe dosegle trofejne vrednosti, po dolžini in teži, potem je razumljivo, da je jezero postalo znano tudi izven naših meja.

Ribiška družina pa je omogočila rekreacijsko ukvarjanje z ribolovom tudi širšemu krogu delovnih ljudi, ne samo svojim članom. Poskrbeli so, da lahko na več krajih kupimo dnevne ribolovne dovolilnice in sicer:

Bife Jamnišek Irena v Šmarjeti, Bife Grad Zinka v Runtolah, pri domačiji Žlavs, Loče 3, pri domačiji Arčan, Brezova 12, ribiški koči na polotoku Brezova, čolnarni Nivo, v turistični pisarni Izletnik Celje in avtobusni postaji Celje.

Vsa navodila in pravila športnega ribolova so napisana na dovolilnici.

In katere ribe plavajo v jezeru? Med roparicami najdemo some, ščuke,

smučke in postrvi, med belimi ribami pa predvsem krape, ploščiče, amurje, kline, podusti, linje in ribji drobiž.

Omeniti moramo tudi celjski NIVO, ki je ob pregradi postavil čolnarno in objekte za občasne prireditve. V čolnarni si lahko za določen čas sposedimo čoln in si z veseljem ogledamo jezero iz drugega zornega kota. Okrepčamo pa se lahko v bifeju Grad, do katerega pridemo preko Prekorij.

Okolica jezera je bogata na flori in fauni. V gozdovih često naletimo na srne, zajce, fazane in veverice, ob jezeru pa je dosti divjih rac in ptic pevk. Gobarji lahko že februarja, ob mili zimni, nabirajo podmahovke (marčevke), kasneje pa je dosti borovnic.

Gozdne poti so izredno primerne za rekreacijski tek, saj jih za trening uporabljajo tudi atleti celjskega Kladivarja.

Naštetci pa je treba še nekaj razlogov, ki zmanjšujejo obisk jezera. Predvsem mislimo na slabe, makedamske ceste, premajhno število gostinsko-turističnih objektov, niso dane možnosti kampinga (»divje« kampinganje je prepovedano) in neorganizirano nastopanje turističnih in drugih zainteresiranih organizacij.

JEV